

TARKASTUSRAPORTTI 25.6.2008
VÄHÄKYRÖ, OJANIEMI

Kaisa Lehtonen

VÄHÄKYRÖ, OJANIEMI

Peruskartta: 1333 05

Rajapyykin koordinaatit:

p= 7008059

i= 3254127

z= 20

Vähäkyröläinen Ahti Sauso otti yhteyttä Museovirastoon syksyllä 2007 ja tiedusteli, tunnetaanko Vähäkyrön Ojaniemen kylästä liitekarttaan merkityltä mäkialueelta muinaishautaa. Koska Museoviraston muinaisjäännösrekisterissä ei tällaista kohdetta tunnettu, Museoviraston tutkija Kaisa Lehtonen ja Pohjanmaan museon maakunta-arkeologi Pentti Rislä tekivät paikalle tarkastuskäynnin 24.10.2007 ja 25.6.2008. Oppaana toimi Ahti Sauso.

Paikka sijaitsee Vähäkyrön kirkosta noin 3,9 km pohjoiskoilliseen, Ojaniementien länsipuolella (liitekartta 1). Tällä hetkellä mäellä kasvaa erittäin tiheä koivutaimikko, joten havaintojen teko ja liikkuminen alueella oli kaiken kaikkiaan erittäin vaikeaa. Tarkastuksessa havaittiin, että mäeltä, kylän yhteismaan alueelta, on aikoinaan otettu hiekkaa tai soraa (ilmeisesti 1900-luvun alkupuolella). Tästä kertovat mäellä selvästi havaittavat, nyttemmin jo lähes kokonaan umpeen kasvaneet hiekkakuopat. 1900-luvun alkupuolella tehtyyn karttaan (liitekartta 2) on hiekanottoalueen luoteispuolelle lohkottu yhteismaaksi pieni, neliönmuotoinen alue, joka Ahti Sauson mukaan pitäisi olla myös maastoon rajapyykeillä merkittynä. Kylän vanhimpien mukaan näiden rajapyykkien sisällä pitäisi olla muinaishauta.

Tarkastuksessa kesäkuussa 2008 löydettiin mäeltä kaksi mahdollista rajapyykkiä (liitekartta 1), mutta näissäkään ei ollut numeroita, jotka olisivat varmentaneet niiden sijainnin ja funktion (kartassa kyseisillä rajapyykeillä on numerot 245-248). Mäellä on selvästi ehkä noin 15 vuotta sitten tehty jonkinlainen metsänkäsittelyyn liittyvä maanmuokkaus, joten on mahdollista, että rajapyykit olisivat tässä yhteydessä siirtyneet pois paikoiltaan.

Mitään muinaisjäännökseen tai muinaishautaan viittaavaa tarkastuksessa ei voitu havaita. Yhteismaa-alueen luoteispäässä oli mäen päällä suurehkoja kiviä epämääräisissä kasoissa, mutta ne olivat selvästi peräisin paikalla tehdystä hiekanotosta. Kohteen sijainti ja topografia ovat kuitenkin suotuisia rautakautiselle asutukselle. Kohteen läheisyydestä, alle kilometrin säteellä, tunnetaan useita rautakautisia hautapaikkoja, joista lähin sijaitsee noin 0,5 km pohjoisluoteeseen. Täysin poissuljettua ei siis ole, etteikö mäellä olisi aikoinaan voinut sijaita muinaishauta, mutta joka olisi esimerkiksi myöhemmän hiekanoton yhteydessä tuhoutunut.

Yhteenveto: Rajapyykkien löytyminen olisi helpottanut mahdollisen muinaishaudan löytymistä. Lokakuussa 2007 ja kesäkuussa 2008 tehdyissä tarkastuksissa alue kuitenkin käytiin läpi varsin kattavasti, eikä mäellä voitu havaita mitään muinaisjäännökseen viittaavaa. Todennäköistä kuitenkin on, että karttaan merkityllä neliönmuotoisella alueella on ollut jokin tietty, erityinen merkitys. Suullisen perimätiedon mukaan paikalla olisi aikoinaan ollut muinaishauta. Mikäli paikalla on tällainen hauta ollut, sitä ei pystytty maastotarkastuksissa 2007 ja 2008 kuitenkaan enää löytämään.

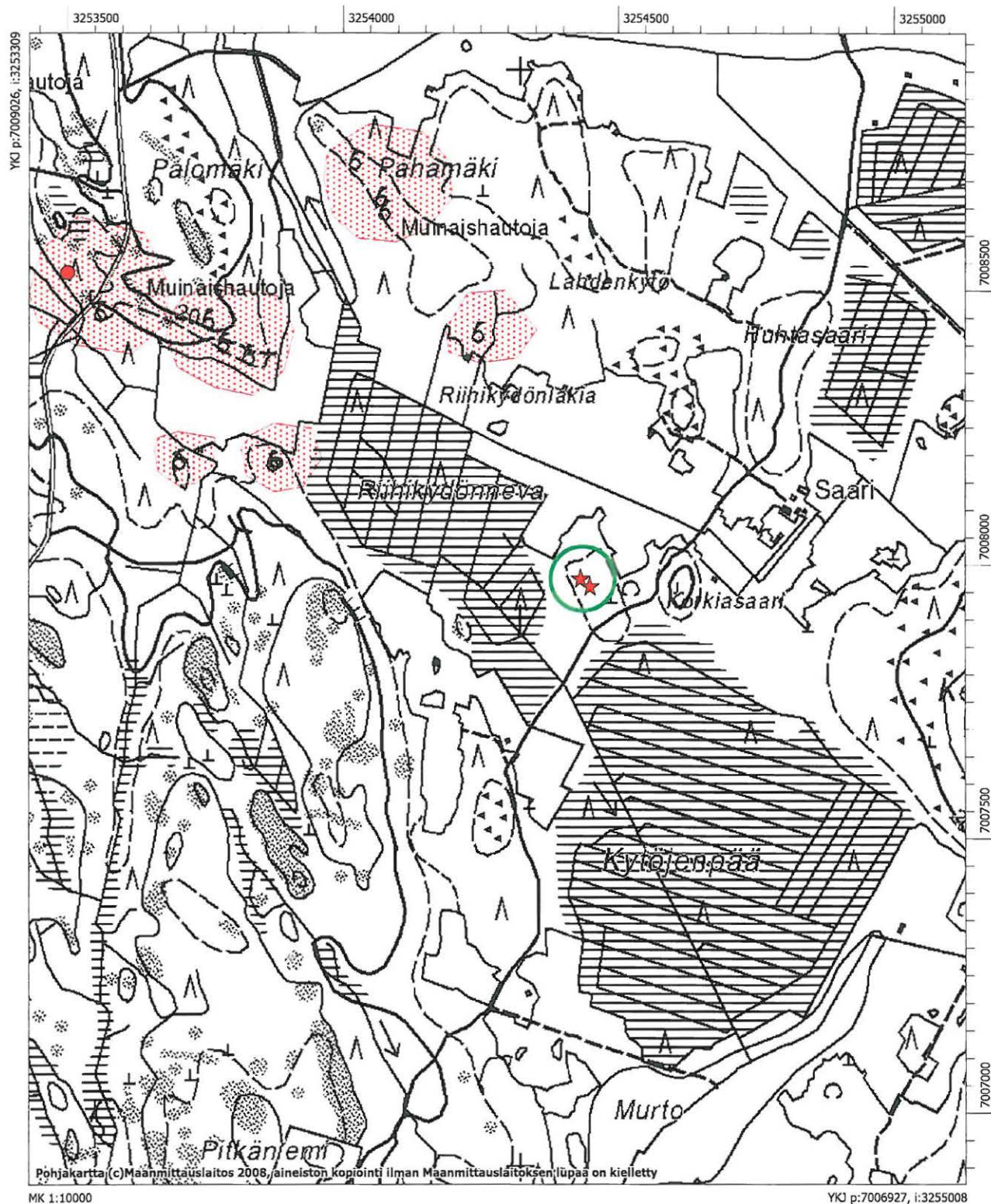

Vaasassa 2.7.2008

Kaisa Lehtonen

Liitekartta 1. Vähäkyrö, Ojaniemi
Ote peruskartasta 1333 05
MK 1:10 000

Maastokäynnin kohteena ollut alue on merkitty karttaan vihreällä ympyrällä, mahdolliset rajapyykit on merkitty punaisilla tähdillä. Punaisella rasteroidut alueet kuuluvat Vähäkyrön Palomäen tunnettuun muinaisjäännösalueeseen (muinaisjäännösrekisteritunnus 942 010 001).

LIIITEKARTTA 2.

